

Burgerparticipatie in Amstelland

Fopspeen of realiteit?

KEES VAN TILBURG

2004. Gemeenten met gebied in Amstelland komen na langdurig onderling overleg en discussie met vele betrokken partijen tot gemeenschappelijke 'beleidsuitgangspunten voor de toekomst van Amstelland'. Een waardevol initiatief. Om handen en voeten te geven aan het beleid wordt een aantal initiatieven genomen. Eén van die initiatieven: het creëren van draagvlak onder de bevolking voor het beleid. De auteur van dit artikel verklaart zich bereid om de kar te gaan trekken.

 Kaart van het Rijnland en Amstelland uit de Atlas Maior van Willem Blaeu, 1665 (Wikimedia Commons).

Het Amstelland in vogelvlucht (Kees van Tilburg).

Bij de oprichting van de Stichting Beschermers Amstelland in 2006 wordt een breed bestuur samengesteld. Mensen uit de streek met kennis en ervaring op het gebied van de melkveehouderij (de boeren zijn goed vertegenwoordigd), politiek, natuur, recreatie, financiën en bestuur.

We staan vierkant achter de beleidsuitgangspunten. Op basis hiervan formuleren we de doelstelling van de stichting: *Het behoud van Amstelland als een open en toegankelijk, vitaal agrarisch gebied met grote natuurwaarden, waarin met respect voor landschap, natuur en cultuurhistorie kan worden geoerd en gerecreëerd.*

We gaan deze doelstelling langs drie lijnen realiseren:

1. We maken van Amstelland een icoon door

Overzichtskaart van Amstelland.

§ Restant van Molen De Waard aan het riviertje De Winkel, ten westen van de A2 ter hoogte van Abcoude. Foto: Van Paassen.

§ In de polder De Ronde Hoep is een bankstel neergezet om van het uitzicht te kunnen genieten (Beschermers Amstelland, www.beschermersamstelland.nl).

Tijdens de jaarlijks georganiseerde Amstellanddag stellen ondernemers hun erf open voor het publiek, zoals hier op de speelboerderij Elsenhove in Amstelveen. (Beschermers Amstelland, www.beschermersamstelland.nl).

- zo veel mogelijk bekendheid te geven aan al het moois dat er voor de bewoners van Amsterdam en omgeving 'om de hoek' te beleven is.
2. We volgen de overheden op een positief kritische wijze om ze te houden aan de door hen vastgestelde beleidsuitgangspunten.
  3. We brengen boeren, burgers, bedrijfsleven en overheden op een creatieve wijze bijeen met als doel de financiering van de inrichting en het duurzame beheer van Amstelland in continuïteit mogelijk te maken.
- We gaan hard aan de slag. Een kort overzicht van de activiteiten en ervaringen.

Een schaap wordt geschoren tijdens de Amstellanddag. Met behulp van allerlei activiteiten wordt geprobeerd meer interesse in het behoud van het Amstelland te kweken (Beschermers Amstelland, www.beschermersamstelland.nl).

 Rustiek landschap in Polder De Rond Hoep. Foto: Van Paassen.

AMSTELLAND ALS ICOON

Een icoon is iets waarmee je zorgvuldig en voorzichtig omgaat. Het zijn van een icoon biedt dus bescherming. Van Amstelland een icoon maken is een marketingklus. Amstelland verkoopt zichzelf. Je moet er alleen wel voor zorgen dat het gebied wordt gekend. Als de mensen de rust en de ruimte eenmaal aan den lijve hebben ervaren sluiten ze het gebied in hun hart.

We organiseren jaarlijks een 'Amstellanddag'. Omwonenden worden ontvangen door de boeren, de bijenhouders, de horeca, de kunstenaars en de wijngaardenier die in Amstelland werkzaam zijn. In vier jaar tijd is de Amstellanddag uitgegroeid tot een instituut.

We hebben een website met actuele informatie (de koeien gaan weer de wei in, de grutto's zijn terug) en een nieuwsbrief, we houden foto- en filmwedstrijden, we brengen regelmatig persberichten uit, we twitteren. Kortom, we timmeren aan de weg.

In het voorjaar van 2011 vond de première plaats

van een documentaire over Amstelland, waar in de voorgaande twee jaren hard aan is gewerkt door de gerenommeerde documentairemakers Musch en Tinbergen. En onlangs is de basis gelegd voor een in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed uit te brengen landschapsbiografie. Deze zal in 2012 verschijnen. Het aantal Beschermers dat bereid is om jaarlijks een financiële bijdrage te leveren is begin 2011 de 1.000 gepasseerd.

WE VOLGEN DE OVERHEID OP POSITIEF KRITISCHE WIJZE

Er zijn vele, vele (semi-) overheidsinstanties actief in Amstelland. Van een effectieve coördinatie is nauwelijks sprake. Zo kan het gebeuren dat de ene gedeputeerde in verband met de aanleg van een weg miljoenen uittrekt voor zogenaamde 'natuurcompensatie', die tot resultaat zal hebben het teloorgaan van de weidevogels in een polder, terwijl de andere gedeputeerde jaarlijks grote bedragen investeert in het

S Polder De Ronde Hoep in het Amstelland is een van de grootste open, onbebouwde gebieden in de Randstad. Toch grenst het vlak aan Amsterdam: de A9 doorkruist het noorden van het gebied en aan de horizon doemt de Amsterdam ArenA op (Wikimedia Commons).

op peil houden van diezelfde weidevogelpopulatie.

Wij toetsen structuurvisies, bestemmingsplannen en af te geven bouwvergunningen aan de overeengekomen beleidsuitgangspunten voor Amstelland. Een tijdrovend en bij wijlen frustrerende activiteit. Op de door ons uitgebrachte zienswijzen wordt laat en plichtmatig gereageerd. Empathie blijkt de overheid vreemd. Een voorbeeld. Nauwelijks is de inkt van de handtekening onder de meergenoemde beleidsuitgangspunten droog, of de gemeente Amstelveen keurt de plannen goed voor een golfbaan die in flagrante tegenspraak zijn met diezelfde uitgangspunten. Bij de gemeenteraad krijgen we geen gehoor. Amstelveen wil zijn golfbaan. Samen met vele anderen weten wij eind 2007 Provinciale Staten van Noord-Holland te bewegen om het vestigen van een golf-

baan in de betreffende polder te verbieden. Maar Gedeputeerde Staten doen niets met dit besluit. Amstelveen zet de plannen door, zich daarbij baserend op een bestemmingsplan van meer dan een halve eeuw oud! De zaak is nu onder de rechter. De Minister van Infrastructuur en Milieu staat aan onze zijde. Zij verwijt Amstelveen 'onbehoorlijk bestuur'. Onlangs hebben wij een overzicht naar buiten gebracht van alle bedreigingen en (gemiste) kansen in Amstelland. Geen beeld waar je vrolijk van wordt.

WE BRENGEN PARTIJEN OP CREATIEVE WIJZE BIJ ELKAAR

We maken een vliegende start als we door het voormalige ministerie van LNV worden aangewezen als één van de vier gebieden waar zal worden aangetoond dat investeren in landschap

§ Het uitzicht vanaf de Urbanuskerk in Nes aan de Amstel, die tijdens de Amstellanddag te beklimmen is (Beschermers Amstelland, www.beschermersamstelland.nl).

loont. Het daarbij behorende procesgeld stelt ons in staat om vele van de hiervoor genoemde activiteiten op te starten. Het wordt helemaal mooi als het voormalige ministerie van VROM besluit om € 950.000 apart te zetten voor de inrichting van een proefgebied, mits Provincie en Gemeente eenzelfde bedrag investeren. We hadden al het nodig voorwerk gedaan, dus we komen snel uit de startblokken. In samenwerking met de boeren, rekening houdend met de vele plannen van de overheden en met deskundige inbreng komen we met het plan: De Bovenkerkerpolder, een polder met Toekomst. Iedereen enthousiast. Geen wonder, want we hebben alle ons bekende projecten erin verwerkt. Draagvlak onder de boeren. Nog niet eerder vertoond voor plannen waarin de recreatie een plaats heeft gevonden. Alleen Amstelveen reageert niet ondanks herhaald aandringen. Na vele maanden zitten we dan eindelijk met twee wethouders

aan tafel. Een ambtenaar gaat onze plannen bekijken en gezamenlijk komen we tot de conclusie dat we het (met uitzondering van die vermaledijde golfbaan) eigenlijk wel eens zijn met elkaar. We kiezen een project uit waarmee vier vliegen in één klap worden geslagen. Het project Nesserlaan. De verkeersveiligheid wordt vergroot, er ontstaan recreatieve mogelijkheden (ommetjes), de Ecologische Hoofdstructuur wordt ingevuld en er wordt bijgedragen aan waterberging. De gemeente kan kennelijk onze plannen niet zo maar overnemen. Ze wil zelf tekenen. Het duurt drie maanden voordat er iemand hiervoor is aangetrokken. Die levert enkele maanden later een ontwerp op. Dat mogen wij niet zien, want de wethouder moet er eerst nog naar kijken. Daar heeft hij geen tijd voor. Na de verkiezingen is hij weg. En voordat de nieuwe wethouder is ingewerkt zijn we weer maanden verder. Die blijkt dan maar één man-

§ Muziek tijdens de opening van de Amstellanddag (foto: Beschermers Amstelland, www.beschermers-amstelland.nl).

tra te hebben: geen geld. De Provincie is inmiddels wel hard aan de slag gegaan om middelen voor het project te vinden. Met hulp van de ILG gebiedscommissie lukt dat. Gedeputeerde Staten hoeven de plannen alleen nog maar goed te keuren. En dan komt de 'brief van Bleker'. GS gaan op hun handen zitten en nemen geen besluit. Op 1 mei 2011 gaat het loket van I&M dicht en verdampst de €950.000.

Om een niet al te somber beeld te laten ontstaan zij hier nog vermeld dat we in samenwerking met de Rabobank een streekrekening hebben opgezet, waaruit middelen voor het beheer van het landschap zullen gaan vrijkomen. En de leiding van de Zuidas realiseert zich dat het welslagen van dit enorme onroerend goed project voor haar succes ook is gebaat bij een groen en rustig landschap 'om de hoek'. De daaruit resulterende contacten met het bedrijfsleven aan de Zuidas zijn veelbelovend.

TOT SLOT

We zijn met een leerzaam experiment bezig. In de vier jaren van ons bestaan hebben we redelijk aan de weg getimmerd. Maar de door de gemeenten in het leven geroepen burgerparticipatie blijkt in de praktijk maar matig te worden gewaardeerd door diezelfde gemeenten. Om het maar eens vriendelijk uit te drukken.

Citizen Participation in Amstelland

Municipalities in the Amstelland region, a rural area to the southeast of Amsterdam, agreed in 2004 on a number of policies with regard to the future of this region. In order to ensure public support for these policies, a foundation was created, administrated by so-called Protectors of the Amstelland (Beschermers Amstelland). Goal is the preservation of Amstelland as an open, vital agrarian area of great natural value where recreation and farming take place with respect for landscape, nature and cultural heritage. The goal is to be realised by making Amstelland into an icon by marketing the assets of the area, following local governments in a positive critical manner, and bringing together farmers, citizens, commerce, industry and local authorities. Many consultations and discussions with local authorities are necessary in order to realise these aims. These consultations and discussions do not always pass off easily nor successfully. Other contacts, for example with commercial partners, are promising.

NOOT

Meer informatie op de website:
www.beschermersamstelland.nl.